

Apel Konferencji Dyrektorów Bibliotek Wojewódzkich do Premier RP Pani Ewy Kopacz w sprawie wsparcia „Narodowego Programu Rozwoju Czytelności”, priorytetu „Infrastruktura Bibliotek 2016-2020”

KONFERENCJA DYREKTORÓW WOJEWÓDZKICH BIBLIOTEK PUBLICZNYCH

Wrocław, 01.07.2015 r.

Szanowna Pani
Ewa Kopacz
Prezes Rady Ministrów

Apel o kontynuowanie programu rządowego „Infrastruktura Bibliotek”

Szanowna Pani Premier,

W związku z trwającymi pracami nad wieloletnim „Narodowym Programem Rozwoju Czytelności”, którego częścią jest priorytet 2: „Infrastruktura Bibliotek 2016-2020” zwracamy się do Pani Premier z prośbą o osobiste wsparcie tego programu. Będzie on kontynuacją Walecelskiego Programu Rządowego „Kultura: Priorytet „Biblioteka”. Infrastruktura Bibliotek” realizowanego w latach 2011-2015.

Z radością i satysfakcją przyjmujemy inicjatywę rządową zmierzającą do etapu państwowym mecenatem literatury, książki, czytelnictwa i bibliotek. Przyjęły one postać programów, które pozwalają modernizować lub budować nowe biblioteki publiczne, wyposażać je w nowoczesne technologie, nową ofertę biblioteczną, rozszerzać zakres oferty kulturalnej i edukacyjnej. Są one dla nas wyrazem troski, jaką Państwo przywiązuje do edukacji, czytelnictwa, medialnej i cyfrowej – ważnego instrumentu становienia społeczeństwa obywatelskiego oraz podnoszenia jakości życia w wymiarze indywidualnym i zbiorowym. Są także bardzo nowoczesną, atrakcyjną formą kooperacji państwa – samorządowej pozwalającą realizować – zgodnie z przyjętymi standardami – duże ogólnokrajowe projekty, których skutki społeczne odczuwane są w wielu środowiskach odróżnianych generacyjnie, terytorialnie oraz poziomem zamożności.

Spśród tych inicjatyw szczególne znaczenie posiada rządowy program „Kultura: Priorytet „Biblioteka”. Infrastruktura Bibliotek” realizowany w latach 2011-2015, o wartości 150 mln zł. Jego podstawowym celem było wzmacnianie potencjału i roli bibliotek publicznych na wsiach i w małych miastach, a także przekształcenie ich w nowoczesne instytucje dostępu do wiedzy, kultury i centra życia społecznego.

Rośl i skala przedsięwzięcia, jakie się dokonały w wyniku wdrożenia tego projektu przesyła nasze najgłębsze oczekiwania. Dwieście czterdziestu pięć wybudowanych od podstaw bibliotek, zmodyfikowanych obiektów bibliotecznych lub zaaranżowanych nowoczesnie i funkcjonalnie wnętrza bibliotecznych – to wymiary, połączony efekt projektu. Wiele obiektów, które miałyby swoją pierwotną funkcję: czytelnie, dworce, galerie, budynki postindustrialne, otrzymały nowe biblioteczne życie. Wzrosły wreszcie zainteresowania projektowaniem bibliotek i związanej z nim aktywności biur architektonicznych przynosił szereg prestiżowych nagród i wyróżnień w ogólnopolskich konkursach na najsłynniejszy budynek, przyciągał się w znacznym stopniu do uprzykrzania pobliżu krajobrazu kulturalnego.

Najważniejsze znaczenie posiadają jednak społeczne i cywilizacyjne efekty działania projektu. Nowoczesne (na wzór skandynawski) biblioteki publiczne pobudowane w Polsce w ostatnich latach w ramach Walecelskiego Programu Rządowego „Biblioteka” Infrastruktura Bibliotek” okazały się znakomitą formą wkładu z wyłączeniem społecznym i kulturalnym dla ludzi społa wsielskich miast. Biblioteki takie nie stwarzają żadnych barier w dostępie do wsielskich kolekcji czy usług (pełny dostęp dla osób niepełnosprawnych, starszych, a także oferta dla młodzieży), legitymują się bardzo wysokim wskaźnikiem zaufania publicznego i mają ogromny potencjał w sferze integrowania lokalnych społeczności, tworzenia więzi międzyludzkich, a przede wszystkim zapewniają szeroki całkowicie darmowy dostęp do informacji, wiedzy, kultury.

W Polsce funkcjonuje 8112 bibliotek i filii bibliotecznych, z których ponad 80% zlokalizowanych jest na wsiach i w małych miastach. Niestety, zły stan budynków i wyposażenia uniemożliwia im w wielu wypadkach wypełnianie misji na rzecz lokalnej społeczności w taki sposób, jak ma to miejsce tam, gdzie zrealizowano program „Biblioteka” Infrastruktura Bibliotek”.

Jednym z charakterystycznych (jaskół towarzyszących realizacji projektu „Infrastruktura Bibliotek”) było znaczne rozszerzenie funkcji i oferty kulturalnej bibliotek. Budzą one zainteresowanie i chęć odwiedzin nie tylko ze względu na nowoczesne, ciekawie zaaranżowane wnętrza, ciepło o nowym przeznaczeniu (galerie, pracownie, sale audytorialne), obecność komputerów i urządzeń towarzyszących, ale także i powołu nowej, nowoczesnej oferty usług obejmującej dostęp do zbiorów audiowizualnych i elektronicznych, aplikacji komputerowych, specjalistycznych baz danych, internetu. Towarzyszy im bogata oferta edukacyjna i kulturalna obejmująca w szczególności wiedzę o regionie, popularyzację wartości kultury lokalnej, rozwijanie talentów i zainteresowań, rozpowszechnianie literatury, książki i czytelnictwa oraz wiele innych inicjatyw realizowanych stosownie do potrzeb i aspiracji lokalnych. W ten sposób biblioteki stają się lubianym i popularnym miejscem spotkań, wymiany poglądów, atrakcyjnego spędzenia czasu wolnego – prawdziwym ośrodkiem życia lokalnego.

Szanowna Pani Premier,

Pierwszy etap rządowego programu „Kultura: Priorytet „Biblioteka”. Infrastruktura Bibliotek” realizowany w latach 2011-2015 dobiegł końca. Instytut Książki – instytucja prowadząca projekt wywiązał się z nałożonych zadań bardzo dobrze. Obserwacja skutków realizacji projektu pozwala już dziś, „na gorąco” mówić o prawdziwym przesłaniu, jakie dokonał się w bibliotecznym krajobrazie. Władze samorządowe, które zdecydowały się budować lub modernizować obiekty

biblioteczne, są jedynymi w pozytywnych ocenach społecznych efektów pracy nowych bibliotek. Kumulacja środków państwowych i samorządowych spowodowała zwiększenie kwoty budżetowej projektu o 50 procent, dzięki czemu powstało aż dwadzieść czterdzieści pięć nowoczesnych bibliotek, które stały się „lokalnymi zmianami” w całej sieci.

Towarzysząca zmianom materialnym i technologicznym transformacja programowa spowodowała, że placówki te są pełne ludzi, którzy znajdują tu odpowiednie warunki do lektury, spotkań, rozmów, nabywania nowych umiejętności, rozwijania zainteresowań, spędzania czasu wolnego. Mocno rozszerzona formuła programowa bibliotek powoduje jednak, że nie można efektów ich pracy ograniczać wyłącznie do wskaźników statystycznych dotyczących liczby czytelników i wydzierżewień. Obecnie o pełnym obrotach zasiegu społecznego oddziaływania bibliotek publicznych decydują w równym stopniu uczestnicy imprez, klubów i grup dyskusyjnych, szkoleń, warsztatów, użytkownicy usług realizowanych w systemie on-line, osoby korzystające z porad czy informacji lokalnych, strzegące to wypracowania nowych narzędzi i systemów ocen bibliotek publicznych.

Szanowna Pani Premier,

W związku z trwającymi pracami nad ustanowieniem wieloletniego „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa”, którego częścią jest „priorytet 2 : „Infrastruktura Bibliotek 2016-2020” zwracamy się do Pani Premier z prośbą o osobiste wsparcie programu. Jego kontynuacja będzie odpowiedź na prośbę i apele wielu środowisk bibliotecznych i samorządowych, które rozpoczęły przygotowania do udziału w kolejnej edycji, zapewnili też zapoczątkowanym w 2011 roku zmianom bardziej perspektywiczny, długofalowy charakter. Program Bibliotekarstwo wywołał wiele pomysłów, inicjatyw, działań, które zaważowały wsparciem bibliotekami. Chcielibyśmy utrzymać tę społeczną aktywność, wzbogacić ją doświadczeniami z lat 2010-2015 i zapewnić ścisły dynamiczny rozwój bibliotek publicznych w Polsce. Deklarujemy pełne zaangażowanie wojewódzkich bibliotek publicznych w realizację „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” w części infrastrukturalnej i programowej. Jesteśmy przekonani, że wspólnym wysiłkiem i zaangażowaniem spowodujemy, że nadchodzące lata będą dobrym czasem dla bibliotek publicznych w naszym kraju, a tym samym dla rozwoju kulturalnego i intelektualnego całej Polski.

Z wyrazami głębokiego szacunku

Członkowie Konferencji Dyrektorów
Wojewódzkich Bibliotek Publicznych:

Lucjan Białowski
Dyrektor Książnicy Pomorskiej

Lena Bednarska
Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu

Paweł Braun
Dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gdańsku

dr Andrzej Buck
Dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zielonej Górze

Barbara Chmura
Dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie

Tadeusz Chrobak
Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu

Zofia Ciurul
Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Lublinie

Barbara Czajka
Dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łodzi

Andrzej Dębnicki
Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach

Edward Jaworski
Dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gorzowie Wielkopolskim

Jan Leociński
Dyrektor Książnicy Podlaskiej

prof. zw. dr hab. Jan Malicki
Dyrektor Biblioteki Śląskiej

Andrzej Marcinkiewicz
Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie

Ewa Szelmachowska
Dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy

dr Michał Strąg
Dyrektor Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy

Teresa E. Szymonowska
Dyrektor Książnicy Kopernikańskiej

Andrzej Tytus
Dyrektor Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu

Jerry Wozniakiewicz
Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie

Andrzej Tytus
Przewodzący/Prezjum
Konferencji Dyrektorów
Wojewódzkich Bibliotek Publicznych

[Apel \(pdf\)](#)